

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ УКРАЇНИ

ФАКУЛЬТЕТ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ

КАФЕДРА УПРАВЛІННЯ ТА ОРГАНІЗАЦІЇ ДІЯЛЬНОСТІ У СФЕРІ
ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Начальник кафедри УОДСЦЗ

Вадим ТЮТЮНИК

“26” серпня 2020 року

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Техніко-економічний аналіз заходів у сфері професійної діяльності

циклу професійної (вибіркової) підготовки
за другим (освітньо-професійним) рівнем вищої освіти
галузь знань 26 «Цивільна безпека»
спеціальність 261. «Пожежна безпека»
за освітньо-професійною програмою «Пожежна безпека»

Силабус розроблено згідно робочої програми навчальної дисципліни.

Рекомендовано кафедрою управління та організації діяльності у сфері
цивільного захисту на:

2020-2021 навчальний рік

Протокол від «25» серпня 2020 року № 1

Перезатверджено. Начальник кафедри УОДСЦЗ _____ Вадим ТЮТЮНИК
(підпис)

20__-20__ навчальний рік

Протокол від «__» _____ 20__ року № __

Перезатверджено. Начальник кафедри УОДСЦЗ _____ Вадим ТЮТЮНИК
(підпис)

20__-20__ навчальний рік

Протокол від «__» _____ 20__ року № __

2020 рік

1. Анотація

Знання отримані під час вивчення навчальної дисципліни «Техніко-економічний аналіз заходів у сфері цивільного захисту» сприяють розробці та управлінню практичними та науковими проектами. Застосовують для узагальнення, критичного мислення й аналізу явища та проблеми, які вивчаються, проявлення гнучкості у прийнятті рішень на основі логічних аргументів та перевірених фактів в умовах обмеженого часу і ресурсів на засадах загальнонаукової методології. Вони допомагають оцінити результати дослідження, підвищують надійність висновків, дають підстави для теоретичних узагальнень.

Даний курс передбачає теоретичне і практичне оволодіння методами вибору та обґрунтування заходів щодо забезпечення техногенної та пожежної безпеки об'єкту, методами організації фінансового та матеріального забезпечення органів управління та сил цивільного захисту з метою використання них для вирішення практичних та наукових завдань, що виникають перед здобувачами в процесі виконання своїх функціональних обов'язків та проведення науково-практичних досліджень в сфері цивільного захисту.

2. Інформація про викладача

Загальна інформація	Григоренко Наталія Володимирівна, старший викладач кафедри управління та організації діяльності у сфері цивільного захисту факультету цивільного захисту, кандидат наук з державного управління
Контактна інформація	м. Харків, вул. Баварська, 7, каб.№114
E-mail	grigorenkonv@nuczu.edu.ua
Наукові інтереси*	організаційно-економічні механізми та інструменти управління діяльності органів та підрозділів ДСНС; оцінка ефективності заходів та засобів щодо удосконалення систем пожежної та цивільної безпеки
Професійні здібності*	

* – заповнюється за бажанням НПП.

3. Час та місце проведення занять з навчальної дисципліни

Аудиторні заняття з навчальної дисципліни проводяться згідно затвердженого розкладу. Електронний варіант розкладу розміщується на сайті Університету (<http://rozklad.nuczu.edu.ua/timeTable/group>).

Консультації з навчальної дисципліни проводяться протягом семестру щосередини з 16.00 до 17.00 в кабінеті № 901. В разі додаткової потреби здобувача в консультації час погоджується з викладачем.

4. Пререквізити і постреквізити навчальної дисципліни

Пререквізити: інженерний захист населення та територій, техногенна безпека технологічних процесів .

Постреквізити: системи автоматичного контролю та спостереження, захист навколишнього середовища, інженерний захист населення та територій, природні та техногенні загрози.

5. Характеристика навчальної дисципліни

Мета викладання дисципліни: підготовка фахівців, здатних розробляти та приймати управлінські рішення для найбільш ефективного використання матеріальних, трудових та фінансових ресурсів в сфері забезпечення цивільного захисту.

Основні завдання вивчення дисципліни:

формування у здобувачів вищої освіти необхідного в їхній подальшій професійній діяльності рівня знань та умінь для вибору та обґрунтування заходів щодо забезпечення техногенної та пожежної безпеки, проведення техніко-економічного аналізу ефективності функціонування системи пожежної безпеки об'єкту, організації фінансового та матеріального забезпечення органів управління та сил цивільного захисту. У результаті вивчення навчальної дисципліни «Техніко-економічний аналіз заходів у сфері цивільного захисту» здобувач вищої освіти повинен отримати:

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен отримати:

знання:

- основних напрямків економічної політики держави та особливості її реалізації в органах та підрозділах ДСНС;
- законодавчих та нормативних акти, що регулюють економічну діяльність органів і підрозділів ДСНС;
- сутності капітальних вкладень та поточних витрат на організацію системи цивільного захисту та виконання аварійно-рятувальних робіт;
- методик розрахунку вартості платних послуг;
- видів збитків від надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру;
- методів оцінки економічної ефективності використання засобів протипожежного захисту;
- основних положень проведення публічних закупівель;
- основ організації та планування фінансового та матеріально-технічного забезпечення підрозділів ДСНС;

уміння:

- визначати капітальні та поточні витрати на забезпечення різних видів цивільної безпеки;
- визначати матеріальні втрати від надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру;

- оцінювати економічну ефективність від впровадження технічних засобів, методів, прийомів необхідних для запобігання та ліквідації надзвичайних ситуацій;
- розраховувати вартість платних послуг, що надаються підрозділами та органами ДСНС;
- визначати витрати на утримання органів та підрозділів ДСНС;
- проводити інвентаризацію матеріальних цінностей;
- проводити аналіз фінансово-господарській діяльності підрозділів ДСНС.

комунікація:

- донесення до фахівців і нефахівців інформації, ідей, проблем, рішень, власного досвіду та аргументації;
  - збір, інтерпретація та застосування даних;
- відповідальність та автономія:
- управління складною професійною діяльністю чи проектами;
  - спроможність нести відповідальність за вироблення та ухвалення рішень у непередбачуваних робочих контекстах;
  - формування суджень, що враховують соціальні, наукові та етичні аспекти;
  - здатність продовжувати навчання із значним ступенем автономії.

Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач вищої освіти:

- бути готовим застосовувати знання з дисципліни при вирішенні професійних задач;
- здатність проводити вибір та обґрунтування інженерно-технічних рішень по забезпеченню цивільної безпеки;
- здатність використовувати методи техніко-економічного аналізу елементів та систем, що забезпечують цивільну безпеку;
- бути готовим в складі колективу виконавців проводити аналіз фінансово-господарської діяльності органів та підрозділів ДСНС.

Результати навчання:

- виділяти загальнонаукові (філософські) компетентності, спрямовані на формування системного наукового світогляду, професійної етики та загального культурного кругозору.
- узагальнювати, критично мислити й аналізувати явища та проблеми, які вивчаються, проявляти гнучкість у прийнятті рішень на основі логічних аргументів та перевірених фактів в умовах обмеженого часу і ресурсів на засадах загальнонаукової методології;
- демонструвати системний науковий світогляд, уміння креативно мислити, формулювати висновки і розробляти рекомендації з використанням новітніх технологій у розв'язанні поставлених завдань;
- ідентифікувати наукові та практичні проблеми, готувати наукові тексти та доповіді, здійснювати публічну апробацію результатів досліджень як державною так і іноземними мовами, демонструвати усну та письмову комунікацію;
- здійснювати публічну апробацію результатів досліджень, сприяти їх

поширенню в науковій та практичній сферах як українською, так і іноземними мовами.

Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Заочна форма навчання
Рік підготовки	1-й
Семестр	1-й
Обсяг кредитів ЄКТС	1
Загальна кількість годин	90 год.
Лекції	8 год.
Практичні, семінарські	2 год.
Лабораторні	0 год.
Самостійна робота	80 год.
Вид підсумкового контролю	Екзамен

6. Календарно-тематичний план викладання дисципліни

Тривалість академічної години в Університеті становить 40 хвилин. Дві академічні години утворюють пару академічних годин, що триває 80 хвилин без перерви.

Тиждень навчання	Тема та її зміст	Вид навчальних занять
7 семестр (15 тижнів)		
Модульний контроль № 1		
1	Тема 1. Вартісна оцінка матеріальних об'єктів та цінностей 1.1 Національне багатство країни, структура й метод оцінки. 1.2 Види вартісної оцінки матеріальних об'єктів. 1.3 Економічна сутність зносу та амортизації основних фондів. 1.4 Оцінка матеріальних активів бюджетних установ та організацій.	Лек. – 2 год. ПЗ. – 0 год. СР – 5 год.
2	Тема 2. Система державних послуг у сфері цивільного захисту 2.1 Сутність категорій «послуга», «державна послуга». 2.2 Особливості державних послуг у сфері цивільного захисту. 2.3 Платні послуги, що надаються підрозділами ДСНС.	Лек. – 2 год. ПЗ. – 0 год. СР – 5 год.

	Методика формування вартості платних послуг.	
3	<p>Тема 3. Страхування у сфері цивільного захисту</p> <p>3.1 Страховий захист населення від надзвичайних ситуацій.</p> <p>3.2 Специфіка страхування цивільної відповідальності підприємств – джерел підвищеної небезпеки.</p> <p>3.3 Страхування від вогневих ризиків та ризиків стихійних явищ суб'єктів господарювання та фізичних осіб.</p> <p>3.4 Обов'язкове страхування від нещасних випадків і професійних захворювань.</p>	Лек. – 0 год. ПЗ. – 0 год. СР – 20 год.
4	<p>Тема 4. Основний склад збитків від надзвичайних ситуацій природного та техногенного характеру</p> <p>4.1 Поняття та сутність економічних втрат від пожежі</p> <p>4.2 Основні методичні положення при визначенні прямого збитку від пожежі.</p> <p>4.3 Порядок визначення побічного збитку від пожежі.</p> <p>4.4 Відшкодування матеріальних збитків та надання допомоги постраждалим внаслідок надзвичайної ситуації.</p>	Лек. – 0 год. ПЗ. – 2 год. СР – 5 год.
Модульний контроль № 2		
8	<p>Тема 5. Капітальні вкладення та поточні витрати на забезпечення техногенної та пожежної безпеки</p> <p>5.1 Призначення, структура та джерела фінансування капітальних вкладень на забезпечення техногенної та пожежної безпеки.</p> <p>5.2 Поняття та види експлуатаційних (поточних) витрат на протипожежний захист об'єкту.</p> <p>5.3 Порядок складання зведеного кошторису та визначення витрат.</p>	Лек. – 2 год. ПЗ. – 0 год. СР – 5 год.
9	<p>Тема 6. Економічна ефективність застосування заходів щодо забезпечення пожежної безпеки</p> <p>6.1 Поняття «ефект» та «ефективність». Поняття абсолютної та порівняльної ефективності.</p> <p>6.2 Поняття та сутність економічної ефективності капітальних вкладень в протипожежний захист об'єкту.</p> <p>6.3 Критерії та порядок вибору оптимального варіанту забезпечення пожежної безпеки об'єкту.</p>	Лек. – 0 год. ПЗ. – 0 год. СР – 20 год.
Модульний контроль № 3		
12	<p>Тема 7. Фінансове забезпечення діяльності органів та підрозділів ДСНС</p> <p>7.1 Поняття та сутність фінансів. Розпорядники бюджетних коштів та їх основні функції.</p> <p>7.2 Фінансування заходів у сфері цивільного захисту.</p>	Лек. – 2 год. ПЗ. – 0 год. СР – 5 год.

	7.3 Структура фінансових органів системи ДСНС, їх задача і функції. 7.4 Предмет та основні задачі державного фінансового контролю. Фінансовий аудит.	
13	Тема 8. Організація матеріально-технічного забезпечення заходів цивільного захисту 8.1 Суб'єкти господарювання ДСНС. Матеріальні активи ДСНС. 8.2 Поняття та структура системи матеріально-технічного забезпечення органів управління та сил цивільного захисту. 8.3 Порядок надходження та приймання, вибуття матеріальних цінностей.	Лек. – 0 год. ПЗ. – 0 год. СР – 10 год.
13-14	Тема 9. Організація публічних закупівель 9.1 Правові та економічні засади здійснення публічних закупівель. 9.2 Порядок оплати товарів, робіт і послуг, що закуповуються за бюджетні кошти. 9.3 Порядок функціонування електронної системи закупівель та проведення авторизації електронних майданчиків.	Лек. – 0 год. ПЗ. – 0 год. СР – 5 год.
Всього		90 годин

Примітка: Лек. – лекція; ПЗ – практичне заняття; Сем. – семінарське заняття; МКР – модульна контрольна робота; СР – самостійна робота.

7. Список рекомендованої літератури

Базова

1. Конституція України, ПВР від 28.06.96, ВВР № 30
2. Кодекс цивільного захисту України від 02.10.2012 № 5403-VI [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/5403-17>
3. Господарський кодекс України від 16.01 2003 року N 436 із змінами.
4. Бюджетний кодекс України від 8. 07 2010р. N 2456-VI [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2456-17>
5. Податковий кодекс від 2.12. 2010.N 2755-VI із змінами.
6. Кодекс законів про працю
7. Закон України “ Про захист населення і територій від надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру ” від 8.07.2000 р. № 1809-III.
8. Закон України «Про страхування» в редакції Закону від 4.10.2001р.№2745
9. Про здійснення державних закупівель: Закон України від 10.04 2014 №1197 [Електронний ресурс]. - Режим доступу:

- <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/922-19>.
10. Про затвердження Порядку функціонування електронної системи закупівель та проведення авторизації електронних майданчиків: Постанова Кабінету Міністрів України від 17 серпня 2002 № 1211 [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/166-2016-%D0%BF>
  11. Про оплату праці працівників на основі Єдиної тарифної сітки розрядів і коефіцієнтів з оплати праці працівників установ, закладів та організацій окремих галузей бюджетної сфери: Постанова Кабінету Міністрів України від 30 серпня 2002 №1298 [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1298-2002-п>
  12. Постанова КМУ від 24.02 2003 р. №202 “Про затвердження Положення про місцеву пожежну охорону”.
  13. Постанова КМУ від 9.01.2014 р. № 5 “Про затвердження Типового положення про відомчу пожежну охорону”
  14. Постанова КМУ від 03.04.1995 №232 “Положення про порядок і умови обов’язкового особистого страхування працівників відомчої та сільської пожежної охорони, членів добровільних пожежних дружин”
  15. Деякі питання надання платних послуг підрозділами Міністерства надзвичайних ситуацій: Постанова Кабінету Міністрів України від 26.11.2011 №1102. [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1102-2011-п>
  16. Деякі питання надання підрозділами Державної служби з надзвичайних ситуацій Постанова Кабінету Міністрів України від 20.02.2012 №110 [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/110-2012-п>
  17. Про затвердження Порядку з організації внутрішнього контролю в системі ДСНС України: Наказ від 02. 12. 2013. №738 [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.dsns.gov.ua/ua/Nakazi-po-vnutrishnomu-audit.html>
  18. Про заходи щодо вдосконалення організації та проведення авіаційних робіт з пошуку і рятування: Постанова Кабінету Міністрів України від 14.11.2012 №1037 [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/1037-2012-п>
  19. Про затвердження Методики формування вартості платних послуг, які надаються підрозділами Міністерства надзвичайних ситуацій України: Наказ Міністерства надзвичайних ситуацій України, Міністерство економічного розвитку і торгівлі України, Міністерство фінансів України від 03.01.2012 № 1/2/1 [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0045-12>
  20. Про затвердження Методики формування вартості платних послуг, що можуть надаватися підрозділами Державної інспекції техногенної безпеки України: Наказ Міністерства надзвичайних ситуацій України, Міністерство економічного розвитку і торгівлі України, Міністерство фінансів України

- від 01.06.2012 № 867/661/658 [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0983-12>
21. Про упорядкування структури та умов грошового забезпечення військовослужбовців, осіб рядового і начальницького складу: Постанова Кабінету Міністрів України від 7.11.2007 №1294
  22. Про затвердження Інструкції про виплату грошового забезпечення та одноразової грошової допомоги при звільненні особам рядового і начальницького складу служби цивільного захисту: Наказ МВС України від 23.04.2015 №475
  23. Про затвердження Порядку обліку пожеж та їх наслідків: Постанова Кабінету Міністрів України від 26 грудня 2003 року № 2030
  - 24.24. Про затвердження Порядку створення і використання матеріальних резервів для запобігання і ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій: Постанова КМУ від 30 вересня 2015 р. N 775
  25. Постанова КМУ від 29.03 2002 р. №415 “ Про затвердження Порядку використання коштів резервного фонду бюджету».
  26. Наказ ДСНС України від 31.12.2013 № 814 «Про затвердження Посібника з обліку речового, продовольчого майна та пально-мастильних матеріалів органах і підрозділах цивільного захисту»
  27. Наказ Міністерства внутрішніх справ України від 03.07.2014 № 632 «Про затвердження Положення про продовольче забезпечення в Державній службі України з надзвичайних ситуацій», зареєстрований в Міністерстві юстиції України від 25.07.2014 № 861/25638
  28. Наказ МНС України від 21.05.2012 № 813 «Про затвердження Порядку проведення технічного контролю транспортних засобів Міністерства надзвичайних ситуацій України».
  29. Постанова Кабінету Міністрів України від 14 серпня 2013 р. № 581 “Про затвердження Порядку здійснення компенсації вартості послуг і розміру фактичних (понесених) витрат суб’єкту господарювання та громадянину, транспортні засоби яких залучені для вивезення населення із зони надзвичайної ситуації, районів можливих бойових дій, та внесення змін до де-яких постанов Кабінету Міністрів України».
  30. Наказ Державного казначейства України від 17.07.2000 р. № 64 « Інструкція з бухгалтерського обліку необоротних активів бюджетних установ» (у редакції наказу Державного казначейства України від 21 лютого 2005 року № 30).
  31. Микеев А.К. Пожар: социальные, экономические, экологические проблемы.-М.: Пожнаука,1994.
  32. Аболенцев Ю.Н. Экономика противопожарной защиты.-М.: Высшая инженерная пожарно-техническая школа МВД СРСР, 1985-215 с.
  33. Економіка пожежної безпеки: За освітньо-кваліфікаційним рівнем "спеціаліст" за спеціальностями 7.092801 "Пожежна безпека" та 7.092803 "Пожежогасіння та аварійно-рятувальні роботи" : Методичні рекомендації щодо виконання економічного розділу дипломного проекту / Уклад. Н.В.

- Григоренко, О.В. Альбоцій . — Х. : НУЦЗУ, 2010 . — 42 Конспект лекцій з дисципліни "Економіка цивільного захисту" / Уклад.: О. В. Альбоцій, Н.В. Григоренко . — Х. : АЦЗУ, 2005 . — 64 с.
34. Техніко-економічне обґрунтування та теорія інженерного експерименту : Підруч. / А.Ю. Скіб'як, М.А. Куценко, В.М. Кришталь, В.В. Наконечний . — Черкаси : Видавець Ю.А. Чабаненко, 2008 . — 104 с.
35. Баранин В.Н. Экономика чрезвычайных ситуаций и управление рисками. Учебное пособие. — М.: ООО «Пожнаука», 2004. — 327 с.
36. Нормирование ресурсов пожарной охраны. — М.: Эко-Пресс, 2010 — 194 с.

Допоміжна

37. Закон України «Про благодійництво і благодійні організації».
38. Постанова КМУ від 15.07.1998 №1099 “Про порядок класифікації надзвичайних ситуацій”
39. Наказ МНС від 22.04. 2003 р. №119 “Про затвердження Класифікаційних ознак надзвичайних ситуацій”
40. Про затвердження Порядку здійснення перевірки достовірності відомостей, зазначених у декларації про майно, доходи, витрати і зобов’язання фінансового характеру: Наказ Міністерства Фінансів України від 13.05.2015 №333 [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0418-15>
41. Про здійснення попередньої оплати товарів, робіт і послуг, що закуповуються за бюджетні кошти: Постанова Кабінету Міністрів України від 23.04.2014 р. №117 [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/117-2014-%D0%BF>
42. Про граничні суми витрат на придбання автомобілів, меблів, іншого обладнання та устаткування, мобільних телефонів, комп'ютерів державними органами, а також установами та організаціями, які утримуються за рахунок державного бюджету: Постанова Кабінету Міністрів України від 23.04.2014 р. №117 [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/332-2001-%D0%BF>
43. Про економію державних коштів та недопущення втрат бюджету: Постанова Кабінету Міністрів України від 01.03.2014 р. №65 [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/65-2014-%D0%BF>.
44. Постанова КМУ від 11.04.2002 №483 “Про порядок затвердження інвестиційних програм і проектів будівництва та проведення їх комплексної державної експертизи”
45. Постанова КМУ від 22.01.96 №116 “Порядок визначення збитків від крадіжки, недостачі, знищення матеріальних цінностей”
46. Наказ ДСНС України від 15.05.2013 № 10 «Про забезпечення столово-кухонним посудом, обладнанням, інвентарем та миючими засобами органів та підрозділів системи ДСНС України»
47. Наказ ДСНС України від 29.05.2013 № 358 «Про затвердження Норм

- табельної належності, витрат і термінів експлуатації пожежно-рятувального, технологічного і гаражного обладнання, інструменту, індивідуального озброєння та спорядження, ремонтно-експлуатаційних матеріалів підрозділів ДСНС України»
48. Наказ ДСНС України від 16.04.2013 № 141 «Про впорядкування списання пально-мастильних матеріалів у підрозділах ДСНС України»
  49. Наказ ДСНС України від 01.04.2013 № 3 «Про затвердження річних норм витрат моторесурсів транспортних засобів, силових агрегатів у системі ДСНС України»
  50. Наказ ДСНС України від 01.04.2013 № 4 «Про забезпечення апарату ДСНС України транспортними засобами і порядок їх використання»
  51. Наказ ДСНС України від 27.06.2013 № 432 «Про затвердження Настанови з експлуатації транспортних засобів у підрозділах ДСНС України»
  52. Наказ ДСНС України від 22.03.2013 № 94 «Про утворення Комісії з розгляду питань списання майна у системі ДСНС України та затвердження її персонального складу»
  53. Наказ ДСНС України від 24.05.2013 № 294 «Про речове забезпечення особового складу та органів і підрозділів цивільного захисту»
  54. Наказ МНС від 19.12.2002 N 331 «Про затвердження Інструкції про особливості направлення у відрядження військовослужбовців Міністерства з питань надзвичайних ситуацій та у справах захисту населення від наслідків Чорнобильської катастрофи та відшкодування їм витрат на службові відрядження в межах України»
  55. Наказ Міністерства України з питань надзвичайних ситуацій та у справах захисту населення від наслідків Чорнобильської катастрофи від 28.11.2007 N812 «Про затвердження Інструкції про особливості направлення у відрядження осіб рядового та начальницького складу органів і підрозділів цивільного захисту Міністерства України з питань надзвичайних ситуацій та у справах захисту населення від наслідків Чорнобильської катастрофи та відшкодування їм витрат на службові відрядження в межах України і за кордон».
  56. Наказ Міністерства України з питань надзвичайних ситуацій та у справах захисту населення від наслідків Чорнобильської катастрофи від 28.01.2008 №52 «Про встановлення посадових окладів особам середнього та старшого начальницького складу».
  57. Наказ Міністерства України з питань надзвичайних ситуацій та у справах захисту населення від наслідків Чорнобильської катастрофи від 28.01.2008 N 53 «Про встановлення схем посадових окладів осіб начальницького складу».
  58. Письмо Державного казначейства України № 07-04/1422-6517 “ Про здійснення поточних та капітальних витрат”
  59. Наказ Державного казначейства України від 30.10.98 №90 “ Про затвердження Інструкції з інвентаризації основних засобів, нематеріальних активів, товарно-матеріальних цінностей, грошових коштів і документів,

- розрахунків та інших статей балансу”
- 60.Наказ Державного казначейства України від 25.03.99. №27 «Про затвердження порядку казначейського обслуговування позабюджетних коштів установ і організацій, які утримуються за рахунок коштів державного бюджету»
- 61.Методика визначення соціально-економічної ефективності заходів поліпшення умов і охорони праці. — К.: Основа, 1999.
- 62.Джога Р.Т. Бухгалтерський облік в бюджетних установах: Навч. посібник - К.:КНЕУ, 2003-429 с.

8. Оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти

Оцінювання результатів навчання з дисципліни «Природні та техногенні загрози» здійснюється за накопичувальною бально-рейтинговою системою, основною метою якої є регулярна й комплексна оцінка результатів навчальної діяльності та сформованості компетентностей.

Оцінювання компетентностей здобувачів здійснюється з використанням трьох шкал:

- перша – національна (традиційна) – 4-бальна (чотирибальна);
- друга – рейтингова шкала оцінювання – ЄКТС;
- третья – накопичувальна шкала – 100-бальна.

Порядок накопичування навчальних балів за 100-бальною шкалою

Вид навчальної роботи		Кількість	Максимальний бал за вид навчальної роботи	Загальна максимальна сума балів
1-й семестр				
I. Поточний контроль				
Модуль № 1	Лекції	7	0	0
	Практичні заняття*	11	1	22
	Модульна контрольна робота*	1	10	10
Разом за модуль № 1				32
Модуль № 2	Лекції	4	0	0
	Практичні заняття*	4	3	12
	Модульна контрольна робота*	1	10	10
Разом за модуль № 2				22
Модуль № 3	Лекції	5	0	0
	Практичні заняття*	6	3	18
	Модульна контрольна робота*	1	10	10

Разом за модуль № 3	28
Разом за поточний контроль	82
II. Індивідуальна самостійна робота	8
III. Екзамен	10
Разом за всі види навчальної роботи	100

* – обов'язкові види навчального контролю.

Підсумкова оцінка формується з урахуванням результатів:

- поточного контролю роботи здобувача впродовж семестру;
- підсумкового контролю успішності.

Поточний контроль проводиться на кожному практичному занятті. Він передбачає оцінювання теоретичної підготовки здобувачів вищої освіти із зазначеної теми (у тому числі, самостійно опрацьованого матеріалу) та набутих навичок під час виконання завдань практичних робіт.

Критерії поточного оцінювання знань здобувачів на практичному занятті (оцінюється в діапазоні від 0 до 5 балів):

5 балів – обидва питання розкриті в повному обсязі, відповідь вірна, наведено аргументацію, використовуються професійні терміни. Граматично і стилістично без помилок оформлений звіт;

4 бали – обидва питання розкриті, але обґрунтування відповіді недостатнє, у звіті допущені незначні граматичні чи стилістичні помилки.

3 бали – розкрито одне питання в повному обсязі, а друге питання розкрито частково, у звіті допущені значні граматичні чи стилістичні помилки.

2 бали – обидва питання розкриті частково, у звіті допущені незначні граматичні чи стилістичні помилки.

1 бал - одне питання розкрито частково, у звіті допущені незначні граматичні чи стилістичні помилки.

0 балів – завдання не виконане.

Викладачем оцінюється повнота розкриття питання, цілісність, системність, логічна послідовність, вміння формулювати висновки, акуратність оформлення письмової роботи, самостійність виконання.

Модульна контрольна робота є складовою поточного контролю і здійснюється через проведення аудиторної письмової роботи під час проведення останнього практичного заняття в межах окремого залікового модуля.

Кожен варіант модульної контрольної роботи складається з одного завдання-задачі та двох теоретичних питань. Розв'язання повинно містити: постановку задачі, вибір методики прогнозування, здійснення прогнозування надзвичайної ситуації різного характеру, перевірка точності прогнозу, висновки на питання задачі.

Критерії оцінювання знань здобувачів при виконанні контрольних робіт (оцінюється в діапазоні від 0 до 10 балів):

10 балів – вірно розв’язана задача з дотриманням всіх вимог до виконання та повністю розкриті теоретичні питання;

8-9 балів – вірно розв’язана задача, але недостатнє обґрунтування відповіді, допущені незначні граматичні чи стилістичні помилки та повністю розкриті теоретичні питання;

6-7 балів – вірно розв’язана задача, допущені незначні граматичні чи стилістичні помилки та повністю розкрито одне теоретичне питання та неповністю друге теоретичне питання;

3-5 бали – вірно розв’язана задача, допущені незначні граматичні чи стилістичні помилки та неповністю розкрито одне теоретичне питання;

1-2 – неповністю розв’язана задача, допущені незначні граматичні чи стилістичні помилки та практично не розкрито теоретичні питання;

0 балів – відповідь відсутня.

Перелік питань для підготовки до модульного контролю № 1:

1. Розкрити поняття і структуру національного багатства країни.
2. Обґрунтувати склад поточних витрат щодо утримання та експлуатації пожежної техніки.
3. Надати класифікацію та охарактеризувати структуру основних фондів і нематеріальних активів підприємства.
4. Надати характеристику вартісної оцінки основних фондів і нематеріальних активів підприємства.
5. Надати характеристику зносу, амортизації і відтворенню основних фондів підприємства.
6. Охарактеризувати основні статті витрат при обчисленні калькуляції вартості платної послуги.
7. Визначити основні напрямки капітальних вкладень на забезпечення пожежної безпеки.
8. Розкрити роль і місце страхування в національній економіці.
9. Розкрити сутність страхування від вогневих ризиків та ризиків стихійних явищ.
10. Розглянути методикау визначення капітальних вкладень на забезпечення пожежної безпеки.
11. Розкрити порядок складання, розгляду, затвердження та основних вимог до виконання кошторису бюджетної установи.
12. Розкрити поняття і структуру національного багатства країни.
13. Визначити основні напрямки капітальних вкладень на забезпечення пожежної безпеки.

14. Розкрити поняття «ефективність» та «ефект» в системі забезпечення пожежної безпеки об'єкту.
15. Розглянути порядок і умови державного обов'язкового особистого страхування осіб рядового, начальницького складу органів і підрозділів цивільного захисту.
16. Охарактеризувати основні поняття процесу страхування.
17. Визначити основні методичні положення оцінки економічної ефективності капітальних вкладень при удосконаленні системи забезпечення пожежної безпеки.
18. Розкрити сутність страхування від вогневих ризиків та ризиків стихійних явищ.
19. Надати характеристику вартісної оцінки основних фондів і нематеріальних активів підприємства.
20. Надати характеристику структурним елементам ціни на одиницю продукції.
21. Надати класифікацію та охарактеризувати структуру основних фондів і нематеріальних активів підприємства.
22. Обґрунтувати склад поточних витрат, що пов'язані з об'ємно - планувальними і конструкційними рішеннями протипожежного захисту будівель та приміщень.
23. Надати характеристику основним видам та формам страхування.
24. Обґрунтувати склад поточних витрат щодо утримання та експлуатації пожежної техніки.
25. Розкрити сутність страхування від вогневих ризиків та ризиків стихійних явищ.
26. Охарактеризувати основні статті витрат при обчисленні калькуляції вартості платної послуги.

Перелік питань для підготовки до модульного контролю № 2

1. Надати характеристику основним та додатковим показникам щодо визначення економічної ефективності по варіантам удосконалення пожежної безпеки об'єкта.
2. Розкрити поняття «ефективність» та «ефект» в системі забезпечення пожежної безпеки об'єкту.
3. Розглянути методику розрахунку абсолютної та порівняльної ефективності організаційно-технічних заходів системи забезпечення пожежної безпеки об'єкту.

4. Надати характеристику основним видам ефекту при впровадженні організаційно-технічних заходів при удосконаленні системи забезпечення пожежної безпеки об'єкту.
5. Визначити основні методичні положення оцінки економічної ефективності капітальних вкладень при удосконаленні системи забезпечення пожежної безпеки.
6. Визначити порядок розрахунку прямого та побічного збитку від пожеж.
7. Розглянути методику визначення розміру збитків від пожеж в розрахунках економічної ефективності запропонованих організаційно-технічних заходів при удосконаленні системи забезпечення пожежної безпеки об'єкту.
8. Надати характеристику основним видам ефекту при впровадженні організаційно-технічних заходів при удосконаленні системи забезпечення пожежної безпеки об'єкту.
9. Розглянути методику визначення розміру збитків від пожеж в розрахунках економічної ефективності запропонованих організаційно-технічних заходів при удосконаленні системи забезпечення пожежної безпеки об'єкту.

Перелік питань для підготовки до модульного контролю № 3

1. Розкрити порядок закупівлі бюджетними установами товарів, робіт, послуг за державні кошти.
2. Розглянути порядок створення і використання матеріальних резервів для запобігання, ліквідації надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру та їх наслідків.
3. Визначити основні задачі та цілі проведення інвентаризації матеріальних цінностей.
4. Надати характеристику кошторису видатків та доходів пожежно-рятувального підрозділу.
5. Визначити порядок грошового забезпечення осіб рядового і начальницького складу органів і підрозділів цивільного захисту.
6. Визначити основні положення фінансування заходів у сфері цивільного захисту.
7. Надати характеристику основним та додатковим показникам щодо визначення економічної ефективності по варіантам при удосконаленні системи забезпечення пожежної безпеки об'єкту.
8. Розкрити порядок закупівлі бюджетними установами товарів, робіт, послуг за державні кошти.

9. Розглянути порядок створення і використання матеріальних резервів для запобігання, ліквідації надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру та їх наслідків.
10. Визначити основні задачі та цілі проведення інвентаризації матеріальних цінностей.
11. Визначити основні положення фінансування заходів у сфері цивільного захисту.
12. Надати характеристику кошторису видатків та доходів пожежно-рятувального підрозділу.
13. Визначити джерела фінансування різних видів пожежної охорони.

1.

Індивідуальна самостійна робота є однією з форм роботи здобувача, яка передбачає створення умов для повної реалізації його творчих можливостей, застосування набутих знань на практиці.

Здобувачу вищої освіти необхідно обрати одну з рекомендованих тем та самостійно виконати поглиблене теоретичне дослідження. Результати дослідження оформити звітом у формі есе, реферату або презентації.

Критерії оцінювання індивідуальної самостійної роботи здобувачів (оцінюється в діапазоні від 0 до 8 балів):

- 8 балів – самостійна робота здобувачем виконана в повному обсязі;
- 7 балів – робота виконана в повному обсязі, але допущені незначні помилки;
- 6 балів – робота виконана майже на 90% від загального обсягу;
- 5 балів – обсяг виконаних завдань становить від 80% до 89% від загального обсягу;
- 4 бали – здобувач виконав лише від 70% до 79% від загального обсягу;
- 3 бали – обсяг виконаної роботи становить від 50% до 69% від загального обсягу;
- 2 бали – виконана частина роботи складає від 40% до 10% від загального обсягу;
- 1 бал – в цілому обсяг виконаних завдань складає менше 10% від загального обсягу;
- 0 балів – завдання передбачене на індивідуальну самостійну роботу здобувачем не виконане.

Викладачем оцінюється понятійний рівень здобувача, логічність та послідовність під час відповіді, самостійність мислення, впевненість в правоті своїх суджень, вміння виділяти головне, вміння встановлювати міжпредметні та внутрішньопредметні зв'язки, вміння робити висновки, показувати перспективу розвитку ідеї або проблеми, відсоток унікальності та запозичення текстового документу (плагіат), вміння публічно чи письмово представити звітний матеріал.

Підсумковий контроль успішності проводиться з метою оцінки результатів навчання на завершальному етапі, проводиться у формі екзамену.

Кожен варіант контрольної роботи складається з трьох завдань-задачі та двох теоретичних питань. Розв'язання повинно містити: постановку задачі, вибір методики прогнозування, здійснення прогнозування надзвичайної ситуації різного характеру, перевірка точності прогнозу, висновки на питання задачі.

Теоретичне питання оцінюється за повнотою відповіді.

Критерії оцінювання знань здобувачів на екзамені (оцінюється від 0 до 10 балів):

10-9 балів – в повному обсязі здобувач володіє навчальним матеріалом, глибоко та всебічно розкрив зміст теоретичного питання, правильно розв'язав усі задачі з повним дотриманням вимог до виконання;

8-7 бали – достатньо повно володіє навчальним матеріалом, в основному розкрито зміст теоретичного питання. При наданні відповіді на деякі питання не вистачає достатньої глибини та аргументації, при цьому є несуттєві неточності та незначні помилки. Правильно вирішені три завдання;

6-5 балів – в цілому володіє навчальним матеріалом, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки. Правильно вирішена задача;

4-3 балів – не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Недостатньо розкриті зміст теоретичних питань та практичного завдання, допускаючи при цьому суттєві неточності. Правильно вирішена задача;

2-1 балів – частково володіє навчальним матеріалом, відповіді загальні, допущено при цьому суттєві помилки. Частково вирішення задачі;

0 балів – не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його викласти, не розуміє змісту теоретичного питання та практичних завдань. Не вирішив практичне завдання.

Отримані здобувачем бали за накопичувальною 100-бальною шкалою оцінювання знань переводяться у національну шкалу та в рейтингову шкалу ЄКТС згідно з таблицею.

Таблиця відповідності результатів контролю знань за різними шкалами з навчальної дисципліни

Накопичувальна 100-бальна шкала	Рейтингова шкала ЄКТС	Національна шкала
90–100	A	відмінно
80–89	B	добре
65–79	C	
55–64	D	задовільно
50–54	E	
35–49	FX	незадовільно
0–34	F	

9. Політика викладання навчальної дисципліни

1. Активна участь в обговоренні навчальних питань, попередня підготовка до практичних занять за рекомендованою літературою, якісне і своєчасне виконання завдань.

2. Сумлінне виконання розкладу занять з навчальної дисципліни (здобувачі вищої освіти, які запізнилися на заняття, до заняття не допускаються).

3. З навчальною метою під час заняття мобільними пристроями дозволяється користуватися тільки з дозволу викладача.

4. Здобувач вищої освіти має право дізнатися про свою кількість накопичених балів у викладача навчальної дисципліни та вести власний облік цих балів.

5. При виконанні індивідуальної самостійної роботи до захисту допускаються реферати, які містять не менше 60 % оригінального тексту при перевірці на плагіат, есе – 70 %.

Розробник:

старший викладач кафедри
управління та організації діяльності
у сфері цивільного захисту,
кандидат наук з державного управління

Наталія ГРИГОРЕНКО